

1.6.2017

Liikennesuunnittelun Seura

Lausunto luonnoksesta (27.4.2017) hallituksen esitykseksi laiksi liikenteen palveluista annetun lain muuttamiseksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Liikenteen palveluiden kehittymisen mahdollistaminen on erittäin laaja ja kunnianhimoinen tehtävä. Liikennesuunnittelun Seuran lausunnossa kiinnitetään huomiota neljään seikkaan.

1.

Esityksen pääasiallisen sisällön esittelyssä mainitaan, että:

Liikenteen palveluista annetun lain tavoitteiden toteuttamista varten tarvitaan tietojen avaamista ja avointen rajapintojen kautta tapahtuvaa asiointia. Tietojen avaamista jatkettaisiin liikkumispalveluiden käyttöä koskevan tiedon osalta niin, että Liikennevirastolle asetettaisiin velvoite avata saamansa palveluiden käyttöä kuvaavat tiedot sekä tekemänsä tilastot ja tutkimukset avoimen rajapinnan kautta sellaisessa muodossa, että niitä ei pystytä yhdistämään yksittäisiin käyttäjiin, palveluntarjoajiin tai palveluihin. Yhtenäisten matkaketjujen ja yhdistettyjen palveluiden tarjoamismahdollisuuksia puolestaan helpotettaisiin edelleen mahdollisuudella kytkeä palvelukokonaisuuteen tie- ja raideliikenteen lisäksi lento- ja meriliikenteen matkalippuja, erilaisia liikkumispalveluita, kuten ajoneuvojen vuokrauspalveluita, erilaisia sarja- tai kausituotteita sekä alennuksia. Tämä toteutettaisiin niin, että henkilö voisi sallia sen, että kolmas osapuoli asioisi hänen puolestaan hänen käyttäjätileillään eri palveluissa.

Esitys näyttää perustuvan ensisijaisesti kilpailun tasapuolisten edellytysten turvaamiseen palveluiden tarjoajien kesken. Tämä on hyvä tavoite.

2.

Liikenteestä koottua tietoa tarvitaan myös liikennepolitiikan yleisten linjausten perusteeksi ja yksittäisten hankkeiden tarkasteluun. Näissä asioissa toimivia osapuolia on viranomaisten ohella monia ja he turvautuvat perinteisesti valmiisiin tilastoihin yksityiskohtaisten matka- ja kuljetustietojen yhdistämisen sijaan. Tässä yhteydessä tilastojen tuotannolla ja esitystavalla on keskeinen merkitys toiminnan laatuun. Liikennesuunnittelun Seura katsoo, että laadukkaiden, ajankohtaisten ja tasapuolisten liikennettä koskevien tilastojen tuottaminen tulisi liittää Liikenneviraston velvoitteisiin.

3.

Puolesta-asiointi on tärkeä ja keskeinen asia. Todennäköisesti moni toimija pelkää asiakkuustietojensa menettämistä, vaikka se olisikin huomioitu jälleenmyyntiehdossa. Vaikka tarkemmat määrittelyt tulisivatkin myöhemmissä asetuksissa, tuo luonnoksessa esitetty perusajatus ei saisi tippua pois pelkästään toimijoiden, joista osa on hyvinkin suuria ja vaikutusvaltaisia (esim. HSL Helsingin seudulla), epätietoisuuden vuoksi. Siksi jo HE:ssä olisi syytä kuvata tarkemmin asiakkuustietojen säilyttämisen mahdollisuus.

4.

Luonnoksessa käsitellään asiaankuuluvan laajasti puolesta-asiointia, mutta sen asiallista ja luonteenomaista yhteyttä kansalliseen palveluväylään ei juuri lainkaan. Kansallinen palveluväylä mainitaan luonnoksessa vain kerran (s.169 lopussa), ja silloinkin vain tunnistautumisen eli tarkemmin rooli- ja valtuustietopalvelun mielessä. Rajautuminen lähinnä "liikkumispalveluihin" tuottaa juuri sitä siiloutumista, jota tulisi vastustaa. Liikkumispalveluthan liittyvät hyvin laajasti ihmiselämän koko kirjoon. Ehdotamme siis, että HE:ssä käsiteltäisiin ainakin puolesta-asioinnin yhteyttä kansalliseen palveluväylään, vaikka sitten Viron X-road-mallin perusteella, sillä siihenhän kansallisen palveluväylän idea perustuu.

Liikennesuunnittelun Seuran puolesta kommentit kokosi
Kalle Toiskallio, seuran hallituksen puheenjohtaja